

A portrait of Paul de Blot, an elderly man with white hair and glasses, wearing a blue suit jacket, a white shirt, and a red and blue patterned tie. He is smiling and looking towards the camera. The background is a blurred indoor setting with large windows.

“IN MIJN DIEPSTE
WANHOOP VOELDE IK
MIJ GEDRAGEN DOOR EEN
RIJKDOM WAAR IK GEEN
WOORDEN VOOR HEB”

Paul de Blot

Paul de Blot (1924, Java) studeerde theologie, filosofie, natuurkunde, psychologie, wetenschapsfilosofie, bedrijfskunde en spiritualiteit. Op Nyenrode promoveerde hij op zijn proefschrift *Vernieuwing in een chaotische omgeving door vernieuwing van de mens*. In deze studies specialiseerde hij zich vooral op de evolutie, het geluk bij Plato en de cultuurfilosofie.

Tijdens deze vorming deed hij werk als bouwarbeider bij de Bouworde in Duitsland voor de huisvesting van de Oostduitse vluchtelingen, in het Midden-Oosten in de kibboets van Tel Aviv en gaf les in het lager en middelbaar onderwijs op Java. Van 1962 tot 1978 doceerde hij Indonesische staatsleer, filosofie, godsdienstleer en ecologische technologie aan de staatsuniversiteit in Yogyakarta en was aalmoezenier van de Indonesische Marine.

Na de mislukte communistische staatsgreep in Indonesië van 1965 werd hij belast met de zorg voor de slachtoffers van de staatsgreep, waaronder de 500.000 gevangenen in de concentratiekampen.

In 1979 werd hij benoemd tot studentenmoderator aan de Universiteit Nyenrode en gaf daar ook trainingen voor bedrijfskundigen. In 2007 volgde zijn aanstelling tot hoogleraar Business Spiritualiteit.

De boodschap van Kerstmis

TEKST PAUL DE BLOT | BEELD NYENRODE

Bijna heel de wereld viert kerstfeest, maar elk land doet het op een eigen unieke manier. Schaduwzijde van deze uitbundige kerstvreugde is de vereenzaming van de daklozen die in het station de warmte opzoeken. Aan een kerkelijke viering wordt minder aandacht besteed.

In Zweden komt kerstman Tom-Tom met zijn slee vol cadeautjes families uitbundig verrassen. Daarnaast leeft er in Zweden ook een kerstmystiek van engelen die op de bevroren dennennaalden in het bos dansen.

Ook in Nederland wordt het kerstfeest meer als een gezellig familiefeest gevierd dan als een religieuze bijeenkomst. Het familiekarakter van de kerstviering wordt pijnlijk ervaren door de buitenlanders die zich buitengesloten voelen.

Wie in de kersttijd naar het Oosten vliegt, kan in Singapore een sprookjesachtige rijkdom ervaren van de kerstmystiek. Het is een feestelijke aanblik van een betoverend feest waarbij de rijk gevarieerde vormen van het kerstgebeuren in beeld worden gebracht.

In Indonesië bieden de kerstdagen een heel ander tafereel. In de Panca Sila Grondwet (betekent vijf zuilen) worden de vijf in Indonesië beleefde religies als staatsgodsdiensten erkend. Naast het Hindoeïsme en de Islam zijn ook het Boeddhisme, het Protestantisme en het Katholicisme als staatsgodsdienst erkend.

Kerstmis is in Indonesië een nationaal feest en de kerkelijke viering draagt een nationaal karakter. Deze religieuze vrijheid is een unieke situatie waarmee de eerste president Soekarno godsdienstoorlogen heeft weten te voorkomen.

RIJKDOM

De viering van het kerstgebeuren wordt overal ter wereld uiteenlopend gevierd. Het kan een kerstribbe zijn, een kerstboom, een kerstkaars of iets anders, vaak ook zonder religieuze diepgang. Aan de buitenkant blijft het vaak onduidelijk wat men eigenlijk met het kerstfeest viert. Heel anders is de beleving van Kerstmis aan de binnenkant van ons bewustzijn.

Op dit spirituele zijsniveau ervaren velen de kerstdagen als iets wat ze vaak heel moeilijk onder woorden kunnen brengen. Naast de kerkelijke viering, die vaak sterk ritueel gekleurd is, ervaren velen Kerstmis ook als een diepe spirituele ervaring. Die is vaak moeilijk onder woorden te brengen, maar kan wel heel diepgaand als een inner-

lijke kracht worden beleefd. Ik heb dit kerstmysterie in het concentratiekamp in de wereldoorlog ervaren.

Ik lag in een Japanse dodencel, uitzichtloos en met de dood voor ogen. Het was er altijd nacht en ik dacht dat het nooit meer licht zou worden. Opeens drong er een vage melodie in mijn cel door. Op het dieptepunt van mijn wanhoop hoorde ik een vertrouwde melodie. Eerst heel vaag en dan steeds duidelijker. Ik begon de melodie te herkennen. Het Stille Nacht drong diep in mijn wezen door. In de diepste duisternis van mijn cel werd het licht. Een rijkdom van vrede en rust overweldigde me.

Op dat moment beleefde ik een Kerstmis die ik nog nooit zo rijk heb kunnen ervaren. In mijn diepste wanhoop voelde ik mij gedragen door een rijkdom waar ik geen woorden voor heb.

HET KIND

Het kerstgebeuren heeft een betekenis van zintuiglijke en spirituele aard. Maar daarnaast wijst het kerstverhaal ook op een sociale dimensie die vooral in het mystieke Midden Oosten aandacht krijgt. Op 6 januari wordt de komst van de Drie Koningen gevierd. Ze worden ook de Drie Wijzen genoemd die voor het kerstkind geschenken komen brengen. De koning is het symbool van het hoogste gezag. Dat hoogste gezag brengt geschenken voor het pasgeboren Kind. In deze symboliek komt weer een andere betekenis tot uitdrukking, die van het kind. De centrale positie van het kind in het menselijk leven, die in het Westen vaak over het hoofd wordt gezien, is de centrale boodschap van de kerstviering. ■